

Nigar Hasanzade / ŞiİRLER/ Çeviren: Cevat Çapan

Nigar Hasanzade Rusça yazan Azeri şairi. Bir süredir Londra'da yaşayan Nigar'ın şiirlerini Anna Ahmatova, Osip Mandelştam, Nazım Hikmet ve Oktay Rifat'ın da şiirlerini İngilizce'ye çeviren Richard McKane'in çevirilerinden tanıdım. Rus edebiyatı uzmanlarının Ahmatova ile Marina Tsveteyava'nın şiirlerini çağrıştıran bir şiir dünyası olduğunu söyledikleri Nigar'ın gerçekte kendine özgü bir sesi olduğu da hemen anlaşılıyor. İlerde onun şiirlerinden daha çok sayıda da örnekler sunmayı umduğumuz bu genç Azeri şairinin Türkçe'yi de konuşabiliyor olması sanıyorum daha sağlıklı sonuçlar alınmasını sağlayacaktır.

BAĞIŞLA BENİ

Bağışla beni kapımı sessizce açtığım için,
yazgına girdiğim için kapımı çalmadan,
ateşi yakıp ardından soğuduğum için,
aradığım, ama bulamadığım için.
Bağışla beni güvendiğim, utanma bilmediğim,
gözüpekliliğimle seni büyülediğim için.
Bağışla beni hem bugün, hem sonsuza değin
ruhunda silinmez bir yara izi olarak kaldığım için.
Gülüşler, gözyaşları için bağışla beni,
bağışla beni kabul etmediğin içtenliğim için.
O pembe rüyalar için, sevgilim, bağışla beni
ve beni hiçbir zaman anlamadığın için.
Bugünkü her şeyi bağışla, geçmişte
nasılsa adımlarını izleyen her şeyi bağışla,
kapını bir kez açmış olduğumu da,
işte şimdi kapıyı çarpıp çıkıyorum odandan.

NEDEN GEREK DUYUYORSUN HÜZNÜME

Neden gerek duyuyorsun hüznüme,
yağmurlarıma neden gerek duyuyorsun?
Bana güneşi vaat etmişlerdi çok eskiden
ama sen nefesini tutma...

Neden gerek duyuyorsun kırılğan düşlerime,
çalgın eğlencelerime,
ılgımların kristal çan seslerine,
dayanılmaz bir ruhun bilincine,
okşayan iğneme,
tatlı, acımasız zehrime?
Ben kaçmak isterdim ondan,
oysa sen hoşnut gibisin nedense.

BAK GÖZLERİME

Bak gözlerime, derine, derinliklere.
Yapayalnız dolaştığımı göreceksin orada.
bu gözlerde günahıtan uzak tuttum
tutkulu istekleri, sıcaklığın dalgalarını.
Pek ender açıldım sulara, daha az boğulmak için,
öldüm derinliklerinde, başka yerde parlayayım diye.
Hüzünle mutluluğun şölenu var burada,
buyur, otur, bir dost için her şey,
tadına bak yeni çıkmış şarabın:
bak gözlerime – yalnız değilim artık.

SANA O DERİN DENİZDEN SÖZ EDECEĞİM

Sana o derin denizden söz edeceğim
dalgalarının beyaz köpüklerinde yüzdüğüm.
Sana o büyük kederden söz edeceğim,
Seni sevemediğim günlerden.

Sana göklerin uzaklığını anlatacağım
beyaz bir bulutun havada soytarılık ettiği,
sıradan ahlak kurallarını unuttuğum,
senin için çıldırdığım, mucize eseri soluduğum.
Sana o uzak yıldızdan söz edeceğim,
o beyaz yıldızdan. Tek başına. Zalim.

NE KADAR HAKLISIN

*Hayat bir istasyondur. Ben az sonra bir trene bineceğim, ama nereye gittiğimi
kimseye
Söylemeyeceğim.
(Marina Tseteyeva)*

Ne kadar haklısın hayat bir istasyondur derken,
bir istasyon, kalabalığın kuşattığı:
kimileri bekler orda. Kimileri geç kalmıştır
kurnaz zil sesine aldanmıştır saatlerin
Geçmiş ve gelecek yılların kokusu
Uyuşturacaktır oraya rasgele doluşanları.
Burada zalim ve sıradan kimselere
Acıma ve anlayış gösterilmez.
Sigara dumanı, beylik bağırsımlar,
Tanrının unuttuğu bir yığın gariban,
Bilinmez kim kimin erkeği, kim kimin kadını.

Bir kadın hayaleti var sahnede,

Yalnızlığın mutluluğu onun kurtuluğu,
Kimsenin duymadığı bir şair
Bilinmez gözyaşları döküyor.
BİLİYORUM KALBİMİN SINIRLARINI

Biliyorum kalbimin sınırlarını,
mumların rüzgarda söneceđini.
Tutkunu olduğum ateşte tutuşacak
o açık saçık, kırmızı giysim.

Hayaletler o çılgın alevin
gölgesi sanıyorlar beni,
gürültülü eğlencenin bir fısıltısı,
güneşle aydınlık günün gecesi.

AVUCUNU UZAT

Avucunu uzat, ateş koyacağım içine,
ruhumu yakan,
ama ısıtmayan ateşi.
Onu sakla, bađrına bas,
Sen ve ben aynı yolda deđiliz.
Belki yarının rüzgarlarıyla paylaşırım ben
uslanma bilmeyen kalbimi.

NEYLE YAŞIYORSAM

Neyle yaşıyorsam onu umuyorum.
Denizim, rüzgarım, deli bulutum...
Ruhumun parçalarını yapıştırıyorum,
Patlayıp dağılıyor yeniden.
Bir yabancının kalbini bir sevdiğimin
kalbine dönüştürüyorum.
Geride yüzyıllar bırakırken
yeni yüzyıllarla buluşmaya yöneliyorum.
Ne şimdi, ne geçmişte var olanla
belki gelecekte bir gün karşılaşacağım.

UÇUP YAKLAŞTIM GÜNEŞE

Uçup yaklaştım güneşe,
ateşli dudaklara tutundum.
Bugün aşağılarda değilim artık,
bulutların üzerindeyim bugün.
Varsın kasırgalar kopsun yarın,

rüzgâr kokular saçsın her yana.
Ben gülleri öpüyorum bugün,
şenlik ateşlerinde ısıtıyorum ruhumu.

KUM GİBİ AKIYOR HAYAT

Kum gibi akıyor hayat parmaklar arasından.
Telaşlanma... son damla nasılsa sarhoş olacak.

Anların içindedir sonsuzluk,
son ve gizli sınırsızlık anların içinde!

Donmuş bir mührü vardır aldırışsızlığın,
yitik isteklerin aynanın kırık parçasında,
o acımasız 'Belki'si ve boş vaatlerin
masallarıyla işkence altındaki isteklerin.

Eylemlerin haklılığını ararız bağışlamada,
acı çekmeden arınmayı umarız günahlardan,
istemeden duruşmalar başlatır
ve cezalar yaratırız yeniden.

BİR AN İÇİN KAPA GÖZLERİNİ

Bir an için kapa gözlerini
saydam peçesiyle düşlerin
ve o gizli karanlıkta
kurumuş gözyaşlarının ışınlarını ara,
billur masumiyetinin parıltısı
sıcaklığıyla huzurunu kaçırır
ve hüzünlü sessizliğinde
mutluluk belirirdi zaman zaman.
Yum gözlerini, umutları yok oldu dışarda.
Bakma sakın, gözkapaklarının altında
tozlu giysilerini parçalıyor ilkbahar,
ne kadar garip olsa da, hâlâ yalnızsın sen.

